

Întrebare:

Vă rog să ne creionați câteva portrete de SS-iști pentru a ne putea imagina cum arătau acele bestii, cum gândeau acei criminali care s-au lepădat de tot ce-i omenesc dar se considerau „oameni superiori”.

Răspuns:

HIMMLER

Călău prin vocație, Heinrich Himmler organiza asasinatele din pasiune și calcul. Contrar lui Göring, nu-i plăcea să se afișeze în public, să facă paradă de ranguri, titluri, decorații și bogățiile jefuite. Instalat în camera nr. 318, la etajul IV, în faimoasa clădire de pe Prinz Albertstrasse nr. 8, din Berlin, dirija asasinatele – de la uciderile individuale până la exterminările în masă – în toată Europa și chiar pe celelalte continente.

Își privea subordonații cu ochi ficși, acoperiți de lentilele pince-nez-ului, și le ordona – în timp ce-și mângâia mustăcioara – locul, proporțiile și ritmul exterminărilor.

Uneori avea senzația că sângele victimelor îl stropesc, îl mânjesc. „Inima lui de măcelar”, cum i-o caracterizase unul din fondatorii partidului nazist, Gregor Strasser, nu se sinchisea, îl deranja totuși, pedant cum era, că cineva ar putea observa petele de sânge de pe trupul său. De aceea, locul sau preferat pentru studierea dosarelor și hotărârea execuțiilor nu era camera nr. 318 de la etajul IV, ci un apartament compus din două mici încăperi amenajate la subsolul aceleiași clădiri. Își aroga descoperirea că asasinatele cu cât sunt de proporții mai mari cu atât se cer inițiate, planificate și dirijate mai pe

¹ http://www.survivors-romania.org/text_doc/oliver_lusting_sr.htm

ascuns, în taină.

Nu avea nici 30 de ani când, în 1929, s-a cocoțat în vârful SS-ului. În 1927, la întemeierea sa, *Schutz-Staffel*-ul, SS-ul, cuprindea abia 280 de membri. Peste doi ani, numărul lor crescuse la 52.000. Heinrich Himmler a făcut apoi din SS cea mai monstruoasă instituție de teroare, un aparat de ucidere cu zeci și zeci de ramificații, dispunând de o armată de ucigași ce ajunsese la câteva sute de mii. Acaparase și înglobase Gestapoul și SD-ul, toate organismele, și nu erau puține, ce se ocupau de supravegherea și lichidarea oamenilor care aveau, erau denunțați ori bănuți că au în cap alte idei, alte gânduri decât cele debitate de *Führer*. La baza SS-ului a pus două principii: selecția rasială și supunerea oarbă. Cel care va fi necredincios, fie numai cu gândul, va fi izgonit din SS și vom avea grijă – amenința lugubru *Himmler* – să dispară din lumea celor vii. *Ober-călău* peste o armată de călăi, *Himmler* își asumase o grămadă de funcții; *Reichsführer SS*, șef al Gestapoului, ministru de interne, *Reichsleiter* al partidului nazist, comandant-șef al grupului de armate Vistula...

Dar funcția lui cea mai de temut, pentru care toți din *Reich*, inclusiv toți potențații, tremurau în fața lui era alta: Heinrich *Himmler* reprezenta „ochii, urechile și biciul” lui Hitler. Participant și părtaș la „*Bierputsch*”-ul din 9 Noiembrie 1923, s-a apucat, de pe atunci, să întocmească liste de dosare. Însira la nesfârșit numele adversarilor lui Hitler. Începând cu 1929, ajuns *Reichsführer SS*, a condus nemijlocit toate asasinatele, ciocnirile și răfuielele cu cei care se opuneau nazismului.

După venirea la putere a lui Hitler, *Himmler* și-a continuat cu zel sporit meseria.

Adept al unei răfuiele de proporții, bruște și radicale cu toți adversarii potențiali ai *Führerului* și ai lui personal, s-a numărat printre inițiatorii faimoasei „*nopti a cuțitelor lungi*” (30 Iunie 1934). SS-iștii și Gestapoviștii, în echipe de câte doi, sunau la ușa cabinetelor de lucru sau a apartamentelor unor generali și foști miniștri, directori și avocați, politicieni și naziști care cunoșteau prea multe despre trecutul mișcării și nu-și țineau gura. SS-iștii și Gestapoviștii așteptau

să li se deschidă ușa și, în loc de salut, apăsau pe trăgaci. Lăsau victimele să se zbată pe covor într-o baltă de sânge și ei plecau repede. Nu că le era frică. Dar aveau multe cabinete și apartamente la care trebuiau să sune.

Listele cu adrese fuseseră alcătuite din vreme.

Himmler și-a perfecționat această îndeletnicire toată viața. Întocmea dosare despre toți și despre toate. Despre vârfurile ierarhiei naziste, despre șefii mai mari și mai mici, despre oameni de rând.

În aceste dosare se înregistra totul. Cine cu cine se întâlnește, când, unde și ce vorbește. Cine ce slăbiciune are, ce aventuri extraconjugale a avut; cui îi plac banii, cui jocul de cărți, cui femeile. Cine a ascuns o urmă de impuritate în sânge, chiar dacă acel sânge „străin” a pătruns cu trei sau chiar cu patru generații în urmă. Cu aceste dosare, *Himmler* țesea intrigi, șantajă, teroriza, stăpânea. Era cel mai temut din *Reich*, după Hitler.

Marea pasiune a lui *Himmler*, pe lângă multiplele treburi polițienești, a fost și a rămas apărarea „purității sângelui” *Übermensch*-ilor. A conceput *SS*-ul „ca un centru de iradiere a rasei pure”. O fată pentru a se putea căsători cu un simplu *SS*-ist sau cu un subofițer trebuia să dovedească ascendența sa ariană până în 1800 și până în 1750 dacă voia să devină soția unui ofițer din *SS*. Pentru a grăbi înmulțirea rasei a fost gata să introducă poligamia și a aprobat ca la *Birkenau*, *Häftling*-ii să fie supuși unor degradante și chinuitoare experiențe ce urmăreau sporirea fertilității femeilor germane. Și tot sub pretextul apărării sângelui și rasei pure s-a ocupat nemijlocit de organizarea lagărelor de concentrare, de buna funcționare a tuturor fabricilor morții.

A inițiat și patronat toate experiențele pe oameni vii. Mai mult, îi plăcea să fie considerat chiar autorul unor idei inedite în materie. Urmărind experiențele lui Rascher, la *Dachau*, de înghețare a oamenilor, a sugerat ca readucerea lor la viață să se încerce prin obligarea a câte două femei goale să se lipească de trupurile congelate ale victimelor. În acest scop a dispus să se trimită la *Dachau* deținute din lagărul de femei de la *Ravensbrück*.

A inspectat personal *KZ Birkenau* și a urmărit prin vizetă cum se

sufocă deportații în camerele de gazare; la *Mauthausen* a asistat la o execuție în masă prin împușcare; după ce a vizitat *Ravensbrück*-ul, s-a introdus și în acest lagăr de femei metoda împușcării în ceafă; zilnic, cel puțin 50 de deținuți trebuiau exterminate astfel. Ținea legături directe și permanente cu comandanții principalelor lagăre de concentrare.

Anii treceau, lagărele se înmulțeau, exterminările se amplificau. El participa nemijlocit la ele și le urmărea cu aceeași insensibilă „inimă de măcelar”, cu aceiași ochi ficși, ascunși sub lentilele pince-nez-ului, mimând același zâmbet dulceag în timp ce-și mângâia mustăcioara. Se simțea călit.

Se adresa emfatic, arogant *SS*-iștilor; „*Majoritatea dintre voi știe ce înseamnă 100 de cadavre așezate unul lângă altul, 500 sau 1.000 de cadavre. Am rezistat la aceasta până la capăt... Aceasta ne-a călit*”.

În realitate, când a ajuns la capăt, când *Reich*-ul s-a prăbușit, călitul *Ober-călău* a luat-o la fugă ca un iepure; a încercat să se ascundă ca un laș.

Și-a ras mustăcioara pe care o mângâia cu atâta tandrețe când asista la execuții, și-a aruncat pince-nez-ul prin lentilele căruia privea cu ochi ficși, de plumb, cum se zbat în chinurile morții *Häftling*-ii asfixiați și și-a legat un ochi cu o bandă de pânză neagră; dar pe trup simțea mai tare ca oricând pete de sânge și-l chinuia ideea că acele pete de sânge s-ar putea vedea prin uniforma lui neagra de *Reichsführer*; brusc, a rupt-o de pe el și s-a îmbrăcat cu niște pantaloni civili, cu o tunică de simplu soldat al *Wermacht*-ului și a pornit-o spre apus, în mijlocul unui torent de refugiați.

O viață întreagă a mințit, a înșelat și s-a prefăcut. Era sigur că-i va reuși și de data aceasta să mintă, să înșele, să se prefacă. Ajuns în fața unui post de control britanic, s-a grăbit să întindă un bilet de liberă trecere pe numele de Heinrich Hitzinger. Era sigur de sine, biletul era nou nouț. Or, tocmai acest lucru a generat suspiciune. În mulțimea aceea pestriță, aproape toți erau fără acte. Până la clarificare a fost trimis în cel mai apropiat lagăr și închis într-o celulă.

S-a lăsat percheziționat, dar, când i s-a spus să deschidă gura, a zdrobit brusc între dinți o fiolă de cianură și, peste câteva secunde,

Ober-călăul în fața căruia a tremurat o țară, o Europă întreagă – era întins pe cimentul celulei, cu picioarele puțin chircite, ca orice câine otrăvit.

EICHMANN

Numărul criminalilor de război care și-au mânjit nemijlocit mâinile, trupul întreg și conștiința cu sângele a milioane de evrei nevinovați este extrem de mare. O ierarhizare a lor este imposibilă. Pe „cea mai de sus” treaptă a josniciei și mârșăviei stă, fără îndoială, Adolf *Eichmann*, locotenent-colonelul în SS, fostul șef al secției IV. B.4 însărcinat cu „rezolvarea definitivă” a problemei evreiești. Și-a consacrat întreaga carieră asasinatelor; n-a avut alt scop în viață decât moartea. A acționat cu atâta convingere și însuflețire, încât la apropierea prăbușirii *Reich*-ului, când până și criminali de talia lui Himmler încercau să ascundă urmele fărădelegilor săvârșite, *Eichmann* declara emfatic: „*Voi sări zâmbind în mormânt cu satisfacția că am pe conștiință cinci milioane de evrei*” Dimensiunile halucinante ale asasinatelor pe care le-a organizat nemijlocit nu l-au speriat niciodată. Se liniștea și își liniștea colaboratorii: „O sută de morți reprezintă o catastrofă; cinci milioane – o cifră statistică”.

S-a pregătit pentru îndeplinirea macabrei misiuni cu sânguință, cu meticulozitate tipic nazistă. A făcut, prin 1937, o călătorie în Palestina pentru a studia la fața locului iudaismul. A solicitat oficial fonduri pentru a învăța ebraica cu un rabin. Instalat la Berlin, în clădirea de pe Kurfürstenstrasse nr. 116, la etajul II, în camera oglinzilor, *Eichmann* devine principalul expert al *Reich*-ului în probleme evreiești, șeful absolut al tuturor evreilor din Europa, având dreptul și sarcina să-i descopere, să-i izoleze, să-i deporteze și să-i lichideze pe toți care trăiesc în *Reich*, în țările cotopte de el și în cele de sub influența acestuia.

Cu două decenii mai târziu, închis într-o cușcă de sticlă incasabilă, *Eichmann* a încercat să se eschiveze de la gravele acuzații ce i se aduceau (mărturiile scrise prezentate la proces cântăreau 330 de tone), făcând pe modestul, repetând la nesfârșit că a fost un om

mărunt, neînsemnat, un simplu și umil executant. Dar atunci, când era șef pe Kurfürstenstrasse nr. 116, făcea pe grozavul. Era nelipsit de la dejunurile oferite zilnic de Himmler principalilor săi colaboratori. În timp ce se aprecia calitatea cașcavalului, aroma fructelor sau tăria coniacului, se discuta și eficiența diferitelor metode de exterminare în masă. *Eichmann* își etala cunoștințele în materie și spiritul de inițiativă direct în fața lui Kaltenbrunner și a lui Himmler.

Când la 31 Iulie 1941, Göring i-a cerut în scris lui Heydrich să facă propuneri privind organizarea și asigurarea „rezolvării definitive” a problemei evreiești, a devenit evident că detașamentele speciale existente nu puteau face față ritmului și dimensiunilor exterminării preconizate. Se căutau răspunsuri cu febrilitate la trei întrebări: a) care să fie modalitatea exterminării? b) unde să aibă loc? c) cum să fie transportate victimele la locul supliciului? *Eichmann* s-a putut lăuda că le-a rezolvat pe toate trei. În acest scop, nu s-a cruțat.

A dovedit multă tenacitate. Înainte de a decide, s-a deplasat personal de două ori în Polonia. Prima dată a asistat, la Łódź, la o gazare în masă cu gaze de eşapament.

A mărturisit la proces: *„Într-o încăpere, care, dacă îmi amintesc bine, a fost de 5 ori cât aceasta, evreii au trebuit să se dezbrace, apoi a sosit un camion care s-a oprit în fața unei intrări. Am deschis ușa camionului. Evreii, în pielea goală, au trebuit să urce în camion”. Eichmann a urmărit camionul cu mașina personală și după cum a declarat în continuare: „camionul s-a oprit lângă un șanț lung, s-au deschis ușile și în șanț au început să fie aruncate cadavre. Păreau încă vii, atât de flexibile le erau membrele... Am mai văzut cum un civil le smulgea, cu un clește, dinții de aur din gură... Apoi, deprimat, m-am urcat în mașină...”*

„Deprimarea” aceasta însă i-a trecut repede. Încă în toamna aceluiași an s-a deplasat la *Auschwitz* pentru a se sfătui cu Höss, comandantul acestui lagăr, despre *„cum s-ar putea duce la bun sfârșit exterminarea totală a evreilor din Europa”*.

În 1946, Höss, înainte de a fi spânzurat, a declarat în scris: *„Potrivit părerii lui Eichmann, asasinarea oamenilor în camere de baie cu monoxid de carbon ar necesita procurarea unor instalații complicate,*

ținând seama de masele de oameni care urmează să fie asfixiate, iar procurarea gazului, ar fi foarte grea... Eichmann se interesa de un asemenea gaz care se poate procura ușor și nu necesita instalații speciale... Am calculat împreună că, inundând cu gaz potrivit încăperile la dispoziție, s-ar putea extermina simultan 800 de persoane”.

Înainte de a fi spânzurat, în cușca sa de sticlă incasabilă *Eichmann* și-a impus, și a reușit, să asculte cu calm, indiferent, acuzațiile. Mușchii feței sau supus. Numai mâinile nu și le-a putut stăpâni, degetele îi zvâcneau spasmodic. Da, mâna dreaptă, cea care atât de hotărât a ridicat-o în aer, arătând unde să se întindă cel mai mare lagăr de exterminare (*Birkenau*), unde să fie amplasate crematoriile, acum nu-l mai asculta.

Laș, copleșit de probele zdrobitoare, *Eichmann* repeta cu nerușinare: *„nu-mi amintesc... nu știu, nu cunosc... n-a intrat în competența mea... a trebuit să execut... purtam uniforma, trebuia să mă supun...”*. În realitate, atunci când purta uniforma SS se simțea atotputernic.

Și era. Ca împluternicit special al lui Heydrich pentru „soluția finală”, el a fost, în fapt, executorul oficial al planului de exterminare a evreilor din Europa. Așa cum l-a caracterizat Kurt Becher, împluternicitul lui Himmler pentru faimoasa tranzacție „Marfă contra sânge”, *„Nu Eichmann a fost tatăl spiritual al planului (de exterminare a evreilor nu), dar el a fost executorul fanatic al acestuia”*.

Sosit la Viena, imediat după Anschluss, ține un discurs: *„Acum, desigur, fiecare evreu știe că i-a sunat ceasul”* și telegrafiază la Berlin: *„Îți țin total în mâinile mele”*. La *Theresienstadt* declara: *„Listele cu numele evreilor decedați constituie lectura mea preferată”*. În 1939, sosind la Praga, ordona: *„Evreii trebuie să plece. Și încă repede”*. A doua zi, primul convoi de evrei cehi pleca spre un lagăr de concentrare.

În fanatismul său, *Eichmann* urmărea cu aceeași scrupulozitate sadică lichidarea unor indivizi care erau pe punctul de a fi exceptați, ca și a unor mari colectivități. Nu se liniștea până nu-i știa pe toți evreii depistați, trimiși spre camerele de gazare.

„Eu am organizat doar transporturile – a încercat să se apere Eichmann când s-a aflat pe banca acuzaților. Accept că le-am și pornit.

Da, am știut și unde se vor opri. Dar ce-s eu vinovat de ce s-a întâmplat după ce s-au oprit trenurile pe rampă? Lagărele nu-mi erau subordonate. Lagărele n-aveau nimic comun cu secția pe care o conduceam. Eu mă ocupam doar de transmutare, de curățirea spațiului, de ritmicitatea transporturilor, de sosirea lor la timp până în poarta lagărelor. După aceea, dincolo de rampă, dincolo de poartă, au răspuns și trebuie să răspundă alții”.

În realitate, *Eichmann* știa mai bine ca oricare altul din ierarhia SS-ului ce se întâmpla dincolo de porțile KZ-urilor, în dosul sârmelor ghimpate. El personal a dat dispoziții comandantului lagărului *Birkenau-Auschwitz* pentru folosirea gazului *Zyklon B* și, din 1942 până în 1944, a asigurat cantitatea de gaz necesară asfixierii milioanele de deportați.

De altfel, *Eichmann* însuși a mărturisit într-un interviu imprimat pe bandă de magnetofon înainte de a fi arestat: *„Eu n-am fost un oarecare. Am fost cineva. Am știut ce vreau. Am avut convingeri. Am acționat așa cum mia dictat conștiința. Am fost o personalitate. I-am influențat și pe alții, Rudolf Höss mi-a fost recunoscător că l-am ajutat și îndrumat. I-am dat siguranță l-am inoculat convingerea că servește o mare cauză...”*

Mi se impută că am aprobat, că am contribuit la introducerea gazării moderne în masă, dar nimeni nu se gândește câți SS-iști am salvat de la degradare, i-am ferit de sentimentul că sunt niște asasini ordinari, pe alții, mai slabi de înger, i-am salvat de la veșnicele muștrări de conștiință, inevitabile în condițiile asasinării rudimentare de dinainte de construirea crematoriilor la Birkenau.

Eu n-am ucis. Mi se impută moartea unui tânăr. Într-adevăr, l-am izbit de câteva ori cu o bâtă. Ce sunt eu de vină dacă reprezentanții acestei rase degenerate n-au pic de rezistență mor ca muștele”.

La proces, *Eichmann* a chelălăit ca un câine speriat: *„Am fost doar o mică rotiță în marele mecanism”.* Adevărul este că el însuși a conceput, a pus la punct și a asigurat funcționarea impecabilă a mecanismului exterminării în lagărele de concentrare. Sincronizând cu sânge rece durata de asfixiere a unei serii în camerele de gazare și capacitatea de absorbție a lagărelor cu mărimea convoaielor de

deportați și posibilitățile de transport ale căilor ferate. Experiența de „înalt funcționar al morții” dobândită în Austria, Cehoslovacia, Polonia etc. a valorificat-o cu o înspăimântătoare duritate în Ungaria și în teritoriile ocupate de horthyști. Cu toate greutățile războiului, *Eichmann* obține de la guvernul horthyst 110 trenuri cu câte 40 – 50 vagoane și, în mai puțin de două luni, numai între 14 Mai și 9 Iulie 1944, trimite spre *Auschwitz* 431.351 de evrei.

La un moment dat, diagrama deportărilor e pusă în pericol. La 2 Iunie 1944, englezii și americanii bombardează principalele noduri de cale ferată.

Plecarea spre *Auschwitz* a transporturilor de deportați planificate pentru noaptea de 2 spre 3 Iunie se oprește. Printre acestea și cel de al 5-lea transport din ghetoul din Cluj, în care trebuia să intru și eu cu întreaga familie. *Eichmann* spumega de furie, nu admite nicio dereglare. „*Dacă sunt bombardate liniile ferate, convoaiele să plece pe jos*”. Se fac eforturi disperate și, în numai 3 zile, totul reintră în normal. La 6 Iunie, trenul cu cel de al 5-lea transport de deportați din Cluj urmează celelalte „trenuri ale morții” ce gonesc spre *Auschwitz*.

Da, aceasta este realitatea. Pe baza ordinelor lui *Eichmann*, detașamentele speciale scotoceau Europa în lung și în lat, ca niciun evreu să nu scape, trenuri nesfârșite porneau din toate colțurile bătrânului nostru continent spre *Auschwitz*, la ordinele lui intrau în funcțiune camerele de gazare, se aprindeau focurile în crematorii. Semnătura lui însemna condamnarea la moarte a zeci și zeci de mii de oameni nevinovați.

La proces, procurorul general a fost pe deplin îndreptățit să afirme: „*Eichmann este la fel de vinovat ca și cum el însuși ar fi spânzurat, ca și cum ar fi biciuit cu propria lui mână, ca și cum el ar fi gonit victimele în camerele de gazare, ca și cum el le-ar fi împușcat în ceafă și aruncat în șanțurile pe care tot ele au fost obligate să și le sape cu câteva clipe înainte*”.

HÖSS

SS-iștii din *Totenkopfheiten* (unități „Cap de mort”) au fost

niște ucigași. Au ucis toți, fără excepție. Unii cu ură, alții cu nepăsare. Au ucis din sadism sau din plăcerea de a vedea cum țâșnește sângele, din invidie neputincioasă, spirit de răzbunare sau pentru a-și refula ratările anterioare; din obișnuința sau din dorința de a urca în ierarhie. Cei mai mulți dintre ei însă au practicat asasinatul ca pe o meserie: cu inventivitate, cu calm, cu meticulozitate.

Prototipul acestora a fost *SS-Standartenführer*ul Rudolf Höss, comandantul lagărului *Birkenau-Auschwitz*.

Zilnic asista la câteva execuții, urmărea ordinea în care coloanele de deținuți se târau de la rampă spre camerele de gazare sau inspecta cum funcționează crematoriile, apoi trecea pe la locuința sa aflată în incinta lagărului, să-și vadă soția și copii. Stătea doar câteva minute. Avea multe treburi. Abia seara târziu, când se convingea că toate transporturile de deținuți au fost triate după indicațiile sale, că toți cei inapți pentru muncă au fost lichidați, că niciun copil până la 14 ani n-a rămas în viață, se întorcea, în sfârșit, acasă și se juca în tihnă cu cei cinci copii ai săi.

Rudolf Franz Ferdinand Höss s-a născut în 1900 la Baden-Baden. La 15 ani a plecat voluntar pe front. La 17 ani era cel mai tânăr subofițer din armata *Kaiser*-ului. În 1923 se afla deja în închisoare. Noaptea, într-o pădure, după un chef monstru, a ucis împreună cu alți camarazi un tânăr.

Deși condamnat la 10 ani, după o detențiune de 6 ani a fost amnistiat. Cu aceste antecedente, la insistențele lui Himmler, intră în 1934 în *SS*. Începe de jos: *Blockführer* la *Dachau*. Ca toți *SS*-iștii plini de zel criminal, cunoaște o ascensiune fulgerătoare. Peste 4 ani este comandant adjunct la *Sachsenhausen*, iar peste alți doi, la 1 Mai 1940, este numit comandant al celui mai mare lagăr de exterminare: *Birkenau-Auschwitz*. Mai trec trei ani și este promovat în centrala lagărelor de concentrare. Alegându-și asasinatul drept meserie, Rudolf Höss, în depoziția sa făcută în închisoare, descrie calm, cu sânge rece, fără jenă și remușcări, cu satisfacția lucrului bine făcut, cum a organizat el exterminarea pe bandă rulantă, ce perfecționări substanțiale a adus în comparație cu procedeele primitive, insuficient de eficace pe care le-a studiat la *Treblinka*. A înlocuit gazul monoxid cu

Zyklon B, acid cianhidric cristalizat, mult mai puternic și mai eficace; a construit camere de gazare de 10 ori mai mari (la *Treblinka* existau 10 camere în care nu încăpeau mai mult de 200 de oameni, pe când într-una singură construită de el intrau deodată 2000), a ridicat crematorii utilizând o tehnică modernă, la zi.

Rudolf Höss nu se sfiște să se plângă, în depoziția sa, cât de greu era să fii asasin-șef la *Birkenau*: *„Eram obligat să particip la toate etapele. Ziua sau noaptea, trebuia să fiu de față la primirea în lagăr, trebuia să asist la arderea cadavrelor, la scoaterea dinților, la tăiatul părului, să fiu ore întregi martorul tuturor acestor grozăvii. Trebuia să suport, ore întregi, mirosul îngrozitor, de nedescris din timpul dezgropării cadavrelor din gropile comune și din timpul arderilor. Trebuia să urmăresc prin vizor chiar și moartea celor din camerele de gazare, fiindcă medicii m-au făcut atent asupra acestui lucru. Trebuia să fac toate acestea – pentru că eu eram acela asupra căruia se îndreptau toate privirile, pentru că trebuia să le arăt tuturor că eu nu sunt numai cel ce dă ordinele și stabilește ce este de făcut, ci că sunt gata să particip eu însumi la toate, așa cum o ceream celor pe care îi conduceam”.*

În ciuda „greutăților meseriei” asasinul-șef de la *Birkenau/Auschwitz* reușea totuși să se consoleze gândindu-se la faptul că familia sa trăiește fără griji, pe deplin mulțumită. *„Da, familiei mele – recunoaște el – i-a mers bine la Auschwitz. Fiecare dorință pe care au avut-o soția și copiii mei le-a fost îndeplinită. Copiii au putut trăi liberi și neconstrânși. Soția mea avea paradisul ei de flori... În timpul verii, copiii se scăldau în bazinul din grădină sau stăteau în solar. Cea mai mare bucurie a lor era când se scăldau împreună cu tată. Dar acesta avea prea puțin timp pentru asemenea bucurii copilărești”.*

În exercitarea meseriei sale de asasin-șef al celui mai mare lagăr de exterminare, pe Höss îl deranja nu numai lipsa de timp pentru familie.

Uneori i se înfigea ca un ghimpe în inimă presimțirea ca banda morții atât de meticulos pusă la punct nu va rula totuși în vecii vecilor. S-ar putea opri

...și atunci s-ar termina și cu viața fără griji a familiei sale.

El notează: *„În timp ce copii noștri se jucau voioși, iar soția mea*

era peste măsură de fericită cu ultimul născut, îmi venea adesea în minte întrebarea: cât va mai dura fericirea voastră?”

Höss a contopit până într-atât asasinatul cu o meserie oarecare încât, înapoiindu-se din sala tribunalului în celula sa, a notat: „Opinia publică n-are decât să continue netulburată să mă considere drept un monstru însetat de sânge, un sadic, asasin, a milioane de ființe omenești, pentru că mulțimea nu-și poate face câtuși de puțin o altă imagine despre comandantul de la Auschwitz. Niciodată ea nu va putea înțelege că și el a avut o inimă și că n-a fost un om rău”.

SS-Standartenführerul Rudolf Höss, pe măsură ce se apropia ziua execuției prin spânzurătoare – condamnarea se pronunțase la 2 Aprilie 1947 – a început să se autoînduioșeze gândindu-se, în încheierea memoriilor sale, la unele greutăți pe care le-a întâmpinat în exercitarea meseriei de asasin:

„Puteți să mă credeți că nu era întotdeauna o plăcere să vezi munți de cadavre și să simți în permanență mirosul trupurilor care ardeau”.

MENGELE

La *Birkenau-Auschwitz* erau sute de călăi care ucideau direct, cu propriile lor mâini: strangulând, împușcând în ceafă, torturând, injectând fenol în inimi, selecționând oamenii pentru camerele de gazare, împingându-i în cuptoarele crematoriilor.

Alte sute ajutau la exterminare. Multe alte sute păzeau cu mâna pe automat, zi și noapte, ca totul să se petreacă în cea mai perfectă ordine.

Numele lor nu le-am cunoscut. Unele, câteva, extrem de puține, le-am aflat ulterior, după eliberare, din documentele publicate.

Numele unui singur călău l-am știut încă de *atunci, acolo*, la *Birkenau*. Al celui mai mare: *SS-Hauptsturmführer* dr. Josef Mengele.

Lagerarzt. Medic-șef al lagărului.

Călăii nu puteau fi cunoscuți de toți *Häftling*-ii. Victimele, asfixiate și arse în crematoriul numărul 1, n-aveau cum și când să-i vadă la față pe călăii crematoriilor 2, 3, și 4. Nicio victimă ucisă într-un

crematoriu nu a cunoscut zbirii de la celelalte crematorii.

Unul singur a fost văzut și cunoscut de toți cei peste 4 milioane de *Häftling*-i exterminați la *Birkenau-Auschwitz*, de toți supraviețuitorii acestui lagăr: căpitanul SS dr. Josef Mengele. S-a născut la Günzburg, în Bavaria, la 16 Martie 1911.

El n-a fost prins în viață.

Dacă ar fi fost prins și judecat, atunci – în imaginația mea – peste un milion și jumătate de *Häftling*-i uciși, asfixiați, arși la *Birkenau-Auschwitz* s-ar fi întrupat din cenușa lor și ar fi arătat cu degetul spre el. Peste un milion și jumătate de degete, într-un gest încremenit pe veci, ar fi atestat ca el este *SS-Hauptsturmführer* dr. Josef Mengele, fostul *Lagerarz* la *Birkenau-Auschwitz*.

Pe peronul *Birkenau*-ului se opreau, pufăind din greu, locomotive pornite din orașele tuturor țărilor Europei cotropite de naziști. De-a lungul a patru ani, din vagoanele desferecate au coborât pe acel peron de la capătul vieții peste 4 milioane de deportați. Aproximativ două treimi din cei proaspăt sosiți erau exterminați în câteva ore. Câți și cine anume trebuia să meargă de pe peron direct în camerele de gazare stabilea de cele mai multe ori – indiferent câte trenuri soseau într-o zi sau într-o noapte – unul și același: căpitanul SS dr. Josef Mengele.

La selecționarea pentru crematoriu a celor lăsați inițial în viață stăteam aliniați în front, în pielea goală. Cineva trecea prin fața noastră și cu mâna dreaptă înmănușată, orientată spre noi, având patru degete ușor îndoite, indica, mișcând abia perceptibil arătătorul, cine să iasă din rând, din viață și să intre în coloana morții, așteptată cu ușile camerelor de gazare deschise.

Acel cineva era de regulă *SS-Hauptsturmführer* dr. Josef Mengele.

În puterea vârstei, trecuse de 30 de ani, înalt, zvelt, prestant, căpitanul SS dr. *Mengele* venea de fiecare dată să selecționeze pus la punct ca pentru o ceremonie: proaspăt bărbierit, uniforma călcată impecabil, cizmele lustruite lună, mănuși fine, din piele de căprioară. Pedant, meticulos, niciodată grăbit, fredona dezinvolt o melodie și, cu fața senină, aproape zâmbind, indica, mișcând abia perceptibil

arătătorul de la mâna dreaptă ridicată la înălțimea umărului și îndreptată spre noi, cine să iasă din rând, din viață. Își mișca degetul firesc, calm, degajat, ca un regizor care face semn unui actor să iasă din scenă.

ILSE KOCH

Ilse Koch era numele cu care figura în actele de identitate.

Ilse îi spunea Karl Otto Koch, bărbatul ei, comandant al lagărului de concentrare *Buchenwald*.

Tot *Ilse* o alintau SS-iștii superiori și inferiori din comanda lagărului. *Häftling*-ii îi spuneau: *cățea*.

A devenit cunoscută în toate lagărele de concentrare și, ulterior, în Europa și în întreaga lume sub numele: *cățeaua de la Buchenwald*.

Ilse avea multe capricii. Pe cât de extravagante, pe atât de criminale.

Și toate i-au fost satisfăcute.

Îi plăcea să călărească. Un grup de amanți i-a oferit – cadou colectiv – o mână. A cerut să i se construiască, cât ai bate din palme, un maneaj.

Häftling-ii au lucrat zi și noapte, izbiți fără întrerupere cu bâtele de către *Kapo*, cu cravașele de către SS-iști, să nu slăbească ritmul. 30 de *Häftling*-i au plătit cu viața, dar manejul, împodobit cu lambriuri și oglinzi, a fost gata la termenul dorit. *Ilse* și-a putut începe evoluțiile admirată de amanți și acompaniată de corul *Häftling*-ilor înghionțiți mereu cu patul puștii să cânte cu mai multă vigoare.

Ilse se da în vânt după aur, după bijuterii, după valuta forte. Ca să-i satisfacă și această dorință, bărbatul ei, Karl Otto Koch, comandantul lagărului, a furat asemenea cantități de aur, provenit din dantura cadavrelor, și-a însușit atâtea inele, smulse din degetele victimelor, și atâtea cercei, rupți din urechile deținutelor, încât până și SS-ul – corupt în toți porii lui, de jos de la ultimul *Scharführer* până la cel mai simandicos *Brigadenführer* – s-a simțit obligat să-l aresteze, să-l judece și să-l împuște.

Comandanta cobora des printre deținuți. Suferințele la care erau supuși, groaza care li se citea în ochi, țișetele lor de durere o excitau, îi dădeau vitalitate, o făceau să se simtă stăpână. O deranja doar mirosul lagărului. Un miros de sânge amestecat cu duhoare de cadavru. Îl simțea și după ce părăsea lagărul. Scăpa de el umplându-și baia nu cu apă, ci cu vin de Madera. Uneori cu lapte.

Dar baia în vin de Madera îi plăcea mai mult. Îi ațâța pielea.

Marea plăcere a *cățelei de la Buchenwald* au fost însă, de la bun început, și au rămas bibelourile din piele de om tatuată.

SS-iștii din comanda lagărului, de la amanți până la soț, vrând să-i între în grații sau să i le plătească, au dezvoltat o adevărată manufactură a acestor obiecte. Se confecționau din piele de om învelitori de pudriere și abajururi pentru veioze, coperti de cărți și portmonee, tocuri de bricege și mănuși de damă, fel de fel de suveniruri.

Pielele jupuite de pe cadavre erau tăbăcite în baraca nr. 2. Bibelourile confecționate se ofereau cadou înalților oaspeți din SS. Ele constituiau specialitatea lagărului.

Invenția-capriciu a *Ilsei Koch*

Pentru lampa de pe biroul soțului ei, *Ilse* a pus să se tăbăcească o suprafață mare de piele de om, să se tatueze și să se confecționeze din ea un abajur unicat. Drept suport a indicat un femur. Considera însă că tatuajul făcut pe o piele tăbăcită nu se poate compara cu cel natural, adică cu cel aplicat pe o „piele vie”. De aceea, în colecția ei, *căteaua de la Buchenwald* nu admitea decât obiecte din piele de om tatuată „pe viu”. Știind acest lucru, SS-iștii și, îndeosebi doctorul Hoven Waldemar, amantul nr. 1 al *Ilsei*, analiza cu grijă trupurile despuiate ale deținuților nou sosiți la *Buchenwald*.

Când descoperea „scene artistice” ori simple inscripții tatuate pe diferite părți ale corpului, cazurile erau prezentate *Ilsei*. Fosta dactilografă, angajată la o fabrică de țigări, ajunsă comandantă, decidea dacă-i place sau nu tatuajul. Preferința ei era fatală. *Häftlingul* i se ordona să se prezinte la infirmerie. Acolo, Karl Beigs, *Kapo*-ul favorit al *cățelei de la Buchenwald*, îi făcea o injecție cu fenol în inimă. Încă în

aceeași zi, cadavrul era dus în sala de disecție. SS-iștii, specialiști în domeniu, jupuiau suprafața de piele tatuată și o trimiteau la tăbăcit ca apoi să fie oferită *Ilsei*.

Cu cizme de călărie în picioare, cu mănuși din piele de om în mână stângă (avea trei perechi și toate trei erau confecționate din piele de om tatuată „pe viu”), în dreapta cu o cravașă din vână de bou, *cățeaua de la Buchenwald* se simțea curajoasă: era arogantă și sfidătoare.

În 1947, în fața tribunalului – a fost judecată în zona americană – i-a pierit curajul și, pentru a scăpa, a trișat, ca orice cocotă. Deși bărbatul ei fusese de mult împușcat, deși se afla de mai bine de un an izolată într-o celulă a închisorii, ea a rămas însărcinată și, în virtutea legilor americane, n-a putut fi condamnată la moarte.

După doi ani a fost pusă în libertate.

Ulterior, după constituirea Republicii Federale Germania a fost din nou arestată și judecată. Condamnată la închisoare pe viață, s-a sinucis în 1967.

AUFSEHERINNEN

Reprezentantele tipice ale criminalilor naziști de sex feminin au fost, incontestabil, *die Aufseherinnen*, gardienele din lagărele de concentrare.

Când fostele prostituate, vagabonde, slujnice alungate din case pentru furt, cu copii abandonati în parcuri, bucătărese dovedite a fi hoațe de meserie se vedeau îmbrăcate pentru prima oară în uniforma gri-verzuie, impecabil călcată, simțeau brusc cum în venele lor zvâcnește „*sângele pur arian de Übermensch*”, ca în trupul oricărui SS-ist din *Totenkopfheiten*, unități SS cap de mort.

Isterice și sadice, arogante și neîndurătoare în cruzimea lor, *die Aufseherinnen*, gardienele din lagărele de concentrare, batjocureau, torturau și ucideau în bătaie pe deținute. Traversau în lung și în lat lagărul, lovindu-și ritmic carâmbii cizmelor noi cu cravașa, iar în ochii lor tulburi se învâlmășeau ura, cinismul, disprețul, setea turbată de răzbunare. Pentru trecutul lor murdar, pentru tot ce-au ratat, pentru

toate umilințele pe care le-au îndurat trebuiau să plătească deținutele din lagăr. Căutau, cu ochi răi, femeile slăbite, înspăimântate și se năpusteau asupra lor. Unele, dimpotrivă ațâțate de o invidie sălbatică, preferau să le calce în picioare pe cele care erau în putere, iar lagărul nu reușise să le anuleze întreaga frumusețe.

Sadismul și ferocitatea nici unui SS-ist nu puteau egala cruzimea unei *Aufseherin*, unei gardiene, cruzime generată pur și simplu de *Schadenfreude*, de bucuria răutăcioasă prilejuită de nenorocirea altuia.

SS-istul care bătea un *Häftling* pentru a-și potoli furia, după 20, după 40 de minute obosea și se calma. Cel care lovea pentru a pedepsi, când vedea țâșnind sângele victimei considera că scopul a fost atins. Die *Aufseherin*, gardiana care bătea o deținută din *Schadenfreude*, nu cunoștea nicio limită. Nu putea trece pe lângă o deținută să n-o înjure, să n-o izbească, să n-o umilească, să nu-i pricinuiască o durere care să-i mențină elixirul vieții: die *Schadenfreude*.

Pe deținutele de la *Ravensbrück* le cuprindea groaza când, printre ele, apărea die *Aufseherin*, gardiana Dorothea Binz. Traversa lagărul, trecea printre barăci și izbea pe oricine întâlnea în cale. Izbea cu bâta, cu cravașa, cu centura.

Ochii îi scânteiau de *Schadenfreude*, de o bucurie răutăcioasă, ori de câte ori lovea. Altfel avea o privire tulbure. Într-o singură împrejurare îi scânteiau ochii fără să lovească. Când câinii-lup, asmuțiți de ea, sfâșiau trupul unei deținute.

O supraviețuitoare, Olga Golovina, care la vârsta de 21 ani ajunsese deținută la *Ravensbrück*, avea s-o descrie, peste 39 de ani, astfel: „Îmi amintesc cum se plimba prin lagăr supraveghetoarea Dorothea Binz. O văd și acum în fața ochilor. În întâmpinarea ei vine o deținută. Istovită, deținuta se împiedică, cade. Cu eforturi supraomenești se ridică și merge mai departe.

Era suficient ca Dorothea să vadă o scenă ca asta. Apăsă pe pedalele bicicletei și o trântea la pământ pe nefericită. Apoi chema câinii și-i asmuțea asupra victimei. Erau niște câini răi, înfiorători, dresați să sfâșie omul în bucăți până când acesta înceta să respire!” Germaine Tillion, în cartea sa „*Ravensbrück*”, o surprinde pe Dorothea Binz, într-una din ipostazele ei obișnuite, după aplicarea faimoaselor 25, 50

sau 75 de lovituri cu bâta. „Victima era pe jumătate goală, culcată la pământ aparent fără cunoștință și plină de sânge de la glezne până la mijloc. Binz o privea, apoi, fără să spună un cuvânt, s-a urcat cu picioarele pe pulpele ei însângerate, cu călcâiele pe una iar cu vârfurile pe cealaltă, și a început să se legene din față în spate, lăsându-se cu toată greutatea corpului când pe vârful picioarelor, când pe călcâie.

Femeia poate că era moartă, oricum era complet leșinată, fiindcă n-a reacționat deloc. După câteva clipe, Binz a plecat cu amândouă cizmele năclăite de sânge”.

Se amuza ținând deținutele ore întregi în poziție de drepti și pălmuindu-le. Distracția ei preferată a rămas însă intrarea cu bicicleta într-un grup de deținute. Când trecea peste trupurile celor ce se prăbușeau, izburca în hohote de râs.

Acel râs drăcesc, alimentat de elixirul vieții ei, *die Schadenfreude*, bucuria răutăcioasă la nenorocirea altuia, n-a fost curmată definitiv decât în 1947, când a fost spânzurată.

Spaima deținuților de la *Birkenau* – pe care le bătea cu cravașa, le izbea cu cizmele ei impecabil lustruite, le tortura cu ferocitate – a fost Marie Mandel, șefa tuturor *Aufseherin*-elor din toate lagărele de femei de la *Birkenau-Auschwitz*. La trierea mamei și fraților mei pentru camerele de gazare a stat în dreapta lui Mengele.

A asistat, pe rampa morții, la toate trierile deportaților din nordul Transilvaniei cotoșite de horthyști.

A fost condamnată la moarte în Decembrie 1947 de Tribunalul popular suprem din Cracovia. Reproduc din motivarea sentinței: „A ales personal pentru experiențele medicale 80 de deținute... Acuzata, împreună cu medici și ofițeri, stabilea victimele destinate gazării în timpul exterminării în masă a evreilor din Ungaria... La sosirea transportului de femei ruse din Vitebsk a smuls copii din brațele mamelor lor și i-a aruncat în camioane ca pe niște pietre. Din proprie inițiativă, acuzata a trimis la moarte în camerele de gazare sau prin injecții cu fenol femeile gravide... A efectuat în lagărul de femei Birkenau, în Decembrie 1942, pe un ger năprasnic, deparazitarea femeilor. Baia a durat de dimineața până la orele 16. Acuzata se plimba cu o cravașă în mână printre deținutele goale și nemâncate, silite să stea

ore în șir, în gerul puternic de afară. Cel puțin un sfert din aceste femei, înghețate și înfometate, au fost duse cu autocamioanele. Cele mai multe dintre ele au murit... Acuzata a ordonat la Birkenau ca nou-născuții să fie arși în cuptoare, iar sugacii să fie luați de la mamele lor și uciși...”

Nici cea mai completă sentință de condamnare la moarte și nici toate câte s-au pronunțat la un loc n-au putut cuprinde șirul nesfârșit al fărâdelegilor săvârșite de reprezentantele tipice ale criminalilor naziști de sex feminin: *die Aufseherinnen*, gardienele din lagărele de concentrare.

Întrebare:

În ce consta esența teoriei naziste a rasismului? Ce propaga ea?

Răspuns:

Ideile, planurile, acțiunile naziștilor au fost sângeroase, cumplit de sălbătice. Ele s-au materializat într-un nesfârșit val de crime. Dintre toate, cea mai sângeroasă, cea mai sălbatică a fost **teoria nazistă a rasismului**. Ea a alimentat și amplificat toate celelalte idei, planuri și acțiuni criminale.

Der Rassismus, rasismul nazist, propovăduia:

- Primordialitatea sângelui pur, a sângelui nordic, de arian.
- Superioritatea rasei germanice, rasa de stăpâni, singura capabilă să degenereze *Übermensch*-i, supraoameni.
- Menirea acestei rase de a-și impune voința, legile ei *Untermenschilor*, suboamenilor, degeneraților din rasele corcite, inferioare.

Spunându-li-se că sunt prototipul rasei superioare, menită să domine Europa, naziștii, înregimentați în zeci și sute de divizii, au pornit să calce în picioare, să distrugă, să nimicească tot ce era curat, nobil și măreț, dar aparținea altor popoare declarate inferioare. Naziștii ucideau, distrugeau, incendiau tot ce întâlneau în cale urlând:

„Dacă lumea-ntreagă va zace în ruine.

*La dracu', nouă puțin ne pasă;
Mărșălui-vom mai departe.
Căci azi ne-apartine Germania.
Iar mâine lumea întreagă".*

Der Rassismus, rasismul, propagat de naziști, urmărea că fiecare german – simțind că în vine îi curge „sângele pur al unei rase superioare”, că este *Übermensch*, un supraom – să comande fără să șovăie, să ucidă cu sânge rece, fără scrupule. **„Noi vrem, declară Hitler, să selecționăm o pătură de stăpâni noi, străini de morala mlei, o pătură care va fi conștientă că, pe baza apartenenței sale la rasa superioară, are dreptul să stăpânească și va ști să-și instaureze și să-și mențină fără șovăială dominația asupra masei largi”.**

„Crema” acestei pături superioare de stăpâni noi o alcătuiau SS-iștii.

Ei, strângând într-o mână automatul și în cealaltă cravașa, se simțeau fără doar și poate *Übermensch-i, supraomeni*, și, într-adevăr, nu le tremura mâna pe trăgaci, nu-i impresionau, așa cum le cerea Himmler, „nici valurile de sânge, nici munții de cadavre”. Teoria rasismului nazist nu se putea lipsi de asemenea ucigași de profesie, deoarece ea presupunea nu doar protejarea și înmulțirea pe toate căile a rasei superioare, a *Übermensch*-ilor germani, ci și exterminarea necruțătoare, în masă, a celor de rasă inferioară. Hitler a explicat fără echivoc:

„După veacuri de lamentări pe tema apărării celor săraci și umiliți, a venit vremea să luăm apărarea celor puternici împotriva celor inferiori. Una din principalele sarcini ale activității de stat germane pentru tot timpul va fi să prevenim prin toate mijloacele de care dispunem înmulțirea rasei slave. Instinctele naturale poruncesc tuturor ființelor vii nu numai să-i cucerească pe dușmani, ci să-i și nimicească. În vremurile trecute, una din prerogativele învingătorului era de a distruge triburi și popoare întregi”.

Himmler a formulat toate acestea mult mai simplu și mai concis, ca să fie pe înțelesul fiecărui SS-ist: *„Să ne înțelegem: zecile de ani care vor urma n-au ca obiect discuții în legătură cu politica externă*

susceptibilă sau nu de a fi dusă de Germania: ele înseamnă lupta pentru exterminarea oamenilor de rasă inferioară din întreaga lume”.

Da, Himmler considera că e suficient dacă din tot rasismul, SS-istul de rând înțelege că el aparține unei rase superioare și trebuie să-i ucidă, fără milă, pe toți cei care fac parte dintr-o rasă inferioară.

Vorbind în fața generalilor SS, Heinrich Himmler a încercat să fie mai convingător, vădind chiar pretenții de „mare orator”: *„Cum o duc rușii? Cum o duc cehii? Mi-e perfect indiferent. Nu mă interesează dacă celelalte popoare trăiesc bine sau crapă de foame: important este doar să avem noi sclavi pentru culturile noastre. Ce-mi pasă mie că, săpând la un șanț antitanc, zece mii de rusoaice cad grămadă de epuizare? Singurul lucru care mă interesează este să fie gata șanțul, în folosul Germaniei”.*

Propagând *der Rasismus*, rasismul, mai-marii de la Berlin puneau principalul accent pe inocularea disprețului față de popoarele declarate de rasă inferioară, pe îndemnul la exterminarea lor ca o condiție sine qua non a afirmării rasei superioare, a *Übermensch*-ilor germani.

La 2 Octombrie 1940 a avut loc o consfătuire la Hitler. Discuțiile au fost consemnate de Borman însuși. În documente se arăta: *„Nu trebuie să existe stăpâni polonezi: acolo unde vor fi găsiți, ei trebuie să fie nimiciți, oricât de crud ar părea acest lucru...”* *„Toți intelectualii polonezi trebuie să fie nimiciți. Aceasta pare o cruzime, dar așa cere legea vieții...”*. *„... Preoții vor fi plătiți de noi și, în schimb, vor trebui să propovăduiască ceea ce le vom cere noi. Dacă se va găsi vreun preot care să procedeze altfel, vom fi necruțători cu el. Sarcina preotului este de a avea grijă ca polonezii să rămână liniștiți, de a-i prosti și îndobitoci. Aceasta este tot în interesul nostru...”*

Comisarul *Reich*-ului pentru Ucraina, Erich Koch, a declarat într-o cuvântare publică ținută la Kiev: *„Suntem un popor de stăpâni, asta înseamnă că cel mai neînsemnat muncitor german este din punct de vedere rasial și biologic de o mie de ori mai valoros decât populația de aici”.*

***Der Rassismus*, rasismul nazist, s-a dovedit a fi cel mai necruțător, cel mai feroce față de evrei. Popoarele slave le voia**

crunt decimate. Pe evrei însă pretindea să-i nimicească până la unul. Dacă pe slavi îi decima prin represalii și înfometări, în mod arbitrar și abuziv, pe evrei îi extermina organizat și metodic, pe baza de legi rasiale adoptate oficial și date publicității, elaborându-se un program concret de exterminare ce viza 11 milioane, adică toți evreii din Europa. Într-o primă etapă, naziștii și-au propus ca din popoarele slave să nimicească numai o parte. Într-un discurs, Himmler a preconizat să se înceapă cu un lot de 30 milioane de slavi.

De-a lungul și de-a latul marelui *Reich*, nicăieri, *der Rassismus*, rasismul nazist, nu se simțea mai la el acasă decât în lagărele de concentrare.

Acolo, în vecinătatea gardurilor de sârmă ghimpată, a camerelor de gazare și crematoriilor, SS-iștii aveau realmente sentimentul că sunt *Übermenschi*-i, iar miile, milioanele de *Häftling*-i niște *Untermensch*-i, niște suboameni, care puteau fi oricând batjocoriți, bătuți, schingiuiți, împușcați, spânzurați, gazați sau pur și simplu „*striviți sub bocanci ca niște viermi*”. Monstruoasele experiențe pe oameni vii efectuate în lagărele de concentrare aveau la bază tot *der Rassismus*, rasismul. În fața tribunalului, chemat să dea socoteală pentru crimele sale, dr. Kurt Hessmeyer a declarat că el nu făcea deosebire „*între animalele de experiență și copiii evrei. Pe atunci, punctul de vedere era ca deținuții din lagărele de concentrare nu au valoare ca oameni*”.

La Nürnberg, în timpul procesului, Bach Zelewsky a fost întrebat: „*Considerați că discursul lui Himmler, în care cerea exterminarea a treizeci de milioane de slavi, ar exprima propriile sale convingeri sau este, după părerea dv., doar o expresie a concepției național-socialiste?*”

Bach Zelewsky: „*Astăzi sunt convins că era o consecință logică a concepției noastre. Când predici ani de-a rândul, zeci de ani de-a rândul, că slavii sunt o rasă inferioară, că evreii nici măcar nu sunt oameni, firește că se ajunge până la urmă la o asemenea explozie*”.

Întrebare:

Care a fost cea mai teribilă și constantă suferință în lagărele de concentrare prin care ați trecut?

Răspuns:

În lagărele de concentrare, SS-iștii au adunat, au provocat toate suferințele care l-au încercat pe om de-a lungul timpurilor și le-au prăvălit peste deținuți, zdrobindu-le trupurile, strivindu-le sufletele. Fiind amplificate la maximum, nu puteau fi ierarhizate. Toate erau insuportabile.

Și totuși, una din ele s-a detașat. Numele ei, *Hunger*. Foame.

La *Birkenau-Auschwitz*, în umbra crematoriilor, fiecare suferință era dusă până la limita extremă: și setea și bătaia, și schingiuirile, și umilința.

Și totuși, setea, oricât de chinuitoare, nu era permanentă. Când ploua, ți-o puteai astâmpăra. Foamea, niciodată. Din momentul intrării în lagăr nu înceta să te tortureze: zile, săptămâni, luni, ani. Atât cât erai în viață.

Bătăile, în toate lagărele de concentrare, erau cumplite. Exista totuși o limită, după care deținutul leșina și nu mai simțea nici arsura cravașei, nici loviturile de bocanc. La fel se întâmpla în timpul schingiuirilor. *Der Hunger*, foamea însă era permanentă. Nimic n-o oprea, nici măcar pentru o secundă.

Umlința – dusă de SS-iști până dincolo de orice extrema imaginabilă – era greu, era imposibil de suportat. Cei mai mulți dintre cei care și-au pus capăt zilelor au fost împinși spre sârma ghimpată, prin care trecea curent de înaltă tensiune, de șirul infinit al umilințelor pe care nu le-au mai putut îndura.

Și totuși, noaptea, în somn, uitam umilința, unii se visau din nou liberi. Foamea, însă, nu înceta nici noaptea. Istoviți, sleiți de orice vlagă, ne prăbușeam pe cimentul gol și adormeam imediat. În somn uitam de crematorii, de SS-iști, de rănile de peste zi. Dar foamea ne durea atât de tare, încât ne trezeam plângând în plină noapte.

Eram stăpâniți de o foame îndelungată, statornică, totală, cumplită, feroce. Era o foame care îți anihila rațiunea, te desprindea din speța umană, te transforma în fiară.

La *Birkenau-Auschwitz*, în celelalte lagăre de concentrare erau mii, zeci de mii, sute de mii de *Häftling*-i care de un an, de doi, de trei,

unii de patru sau cinci ani nu mâncaseră o singură dată pe săturate.

Când o coloană de *Häftling*-i, trecând pe lângă o clădire în care erau cazați *SS*-iști, zăreau niște coji de cartofi aruncate la gunoi, se năpusteau asupra locului sfidând orice pericol. Și oricât de turbat lovea *Kapo* cu bâta lui noduroasă peste trupurile învâlmășite, ordinea nu se putea restabili până nu terminau de scotocit întreaga grămadă de gunoi.

Am văzut nu puțini deținuți care nu s-au lăsat călcați în picioare, care au rezistat tuturor loviturilor, păstrându-și verticalitatea și care au fost frânți de *SS*-iști, în cele din urmă, prin *Hunger*, prin foame. Da, au fost *Häftling*-i care au asistat la exterminarea întregii lor familii și au continuat să înfrunte cu capul sus nazismul; *Häftling*-i care, supuși la cele mai infernale torturi, au continuat să-și păstreze demnitatea, n-au cedat, n-au trădat, dar care, până la urmă, după ani de foame animalică, chinuitoare, dezumanizați, au decăzut în așa grad încât au fost în stare să fure unicul cartof din mâna bolnavilor, a muribunzilor.

După *Zyklon B*, folosit în camerele de gazare de la *Birkenau-Auschwitz*, *der Hunger*, foamea, a făcut cele mai mari ravagii în rândurile *Häftling*-ilor. Au murit de foame cu zecile, cu sutele, cu miile în toate lagărele de concentrare. De la înființarea și până la prăbușirea lor. Și încă o zi și o noapte după aceea...

La *Landsberg*, în dimineața zilei de 27 Aprilie, când și-au dat seama că turnurile de pază sunt goale, deținuții s-au năpustit asupra magaziei de alimente a *SS*-iștilor. Au început să mănânce. Mâncau cu o lăcomie feroce.

N-aveau răbdare să mestece. Înghițeau bucăți enorme de pâine, de margarină, de crenvurști, de marmeladă. Apoi au dat de conserve. Le-au spart cu toporul și au început să le înfulece. În sfârșit, au găsit carnea. Au fript-o la focul barăcilor ce ardeau (dinamitate de ultimii *SS*-iști care au părăsit lagărul). Ospățul a continuat până s-a lăsat întunericul. Odată cu noaptea, foștii deținuți au început să fie chinuiți de niște crampe de o violență insuportabilă. Chirciți de durere, urlau neputincioși. Unii dintre ei, până să se lumineze de ziuă, până să vină Crucea Roșie, n-au mai fost în viață...

Der Hunger, teribila foame din lagărele de concentrare, și-a

completat victimele încă o zi și o noapte după eliberare.

Întrebare:

Descrieți, vă rog, cum se desfășura „selecționarea” pentru camerele de gazare în lagărul în care ați fost?

Răspuns:

O mie cincizeci și doi de *Häftling*-i, tineri între 14 și 20 de ani, stam aliniați în rânduri de câte cinci, pe platoul din fața barăcii numărul 21 din lagărul *E*. Stam dezbracați în pielea goală, în poziție de drepti. În fața noastră, căpitanul doctor SS Mengele și suita sa. Începe *die Selektion*, selecționarea pentru crematoriu.

Din noi au dispărut amintiri, gânduri, dorințe. Din noi a dispărut tot ce-i viață.

N-a mai rămas decât frica de moarte.

...

Sunt cel mai slab și cel mai mic de statură din rând. Tremur nu numai pentru mine, ci și pentru ceilalți patru. Dacă rândul nostru va fi selecționat, ei vor pieri din cauza mea. Dacă luau un altul, mai în puteri și un pic mai înalt, ar fi fost în afara primejdiei. Eu n-am vrut să stau cu ei. Am și pornit spre cei la fel de slăbiți ca mine. Dar ei nu m-au lăsat. M-au prins de mână și m-au adus înapoi, în rândul lor. În fața mea s-a așezat cel mai lat în piept.

El este paravanul trupului meu numai oase și piele. Mengele arunca o privire foarte superficială asupra noastră. De regulă, dacă primul din rând e voinic, înalt, scăpa tot rândul. Un singur lucru mă îngrozește. Sunt prea mic de statură. Asta se observa ușor.

S-a comandat *stillstand!* drepti! Orice mișcare se pedepsește cu moartea. Eu n-am ce pierde. Trupul îmi este încremenit, dar cu degetele de la picioare încerc să adun sub tălpi nisip. Să mă înalț... cât de puțin... dar trebuie să mă înalț... altfel sunt pierdut... și-i voi trage după mine, în moarte, și pe ceilalți patru. Ultimii mei prieteni...

Mengele s-a răzgândit. Nu va mai trece prin fața frontului. S-a oprit în mijlocul platoului și a ordonat să defilăm prin fața lui, în pielea

goală, prin flanc câte unul.

În dreapta și stânga lui Mengele, SS-iștii au făcut un cordon. Cinci sunt în afara cordonului. Urmăresc arătătorul de la mâna dreaptă a lui Mengele. O mică tresărire a degetului înseamnă ca cel ce trece în clipa aceea prin fața lui este selecționat. Cei cinci SS-iști sar spre el, îl înșfacă și-l aruncă în spatele cordonului. Soarta lui este pecetluită.

Șansele mele s-au spulberat. Nu mai există! Sunt hotărât totuși să nu mă dau bătut. Voi pași pe vârfuri. Îmi voi aduna ultimii stropi de energie și voi pluti prin fața lui ca un balerin. Totul e să mă ridic. Cât de puțin, dar să mă ridic. Dacă nu reușesc să mă înalț, cât de cât, sunt pierdut... sunt mort.

Dar de unde puteri să pășesc pe vârfuri, când eu abia mă țin pe picioare? Am așteptat comisia, în poziție de drepti, în pielea goală, aproape trei ore. Tremur ca scuturat de friguri. De oboseală? De frică? Nici eu nu știu. Înaintez în neștire. Mă apropii de Mengele. În fața mea, doi frați. Primul e Avram. Înalt, bine legat, trece țeapăn prin fața lui Mengele. A scăpat. Groaza abia acum îl cuprinde. Își oprește respirația. Își încordează auzul. Vrea să deslușească în urma lui pasul fratelui său. Vrea să se întoarcă. Nu îndrăznește. În clipa aceea se cutremură. Mii de bubuituri îi sparg timpanele.

Era tropotul celor cinci SS-iști care s-au repezit să-i înșface fratele.

Avram se întoarce și vrea să se repeadă spre cei din spatele cordonului. Nu-și poate lăsa frățiorul singur în drum spre moarte. Acesta îi sesizează intenția și urlă din toate puterile:

— *Nuuu!* Rămâi acolo! Trebuie să trăiești! Barem unul din toată familia trebuie să supraviețuiască.

Mengele, surprins de îndrăzneala *Häftlingului*, se întoarce spre unul din SS-iști și ordonă scurt:

— *Schlag ihn tot!* Omoară-l!

În clipa aceea eu trec prin fața lui. Mai fac trei pași și mă prăbușesc. De emoție? De bucurie? Sleit de puteri? Cine poate stabili? Cei ce vin după mine mă prind și mă trag după ei în baracă.

Am scăpat!

Până când? Până la viitoarea selecționare. Care va fi poimăine

sau chiar mâine. Ori poate peste câteva ore, spre seară. Imediat după *Appell*.

Poimâine, mâine ori peste câteva ore vom sta din nou aliniați în rânduri de câte cinci, în poziție de drepti, în pielea goală. În fața frontului va apărea iarăși Mengele cu suita lui. Din nou vor dispărea amintiri, gânduri, dorințe. Va dispărea tot ce-i viață. Va rămâne doar frica de moarte.

Întrebare:

Este adevărat că în unele lagăre s-au făcut „experiențe pe oameni vii”?

Răspuns:

Vaietele deznădăjduite și țipetele de durere ale miilor de oameni nevinovați, deportați și închiși în lagărele de concentrare naziste, plânsetele, blestemele și urletele lor se amestecau, toate, într-un singur și neîntrerupt vuiet al durerii și disperării, al revoltei și neputinței. Și totuși, în acest unic și neîntrerupt vuiet s-au auzit, de-a lungul întregii nopți fasciste, niște țipete distincte, sfâșietoare, de o intensitate gregară...

La *Dachau* țipau, urlau cu o intensitate gregară deținuții scufundați în căzi de lemn pline cu apă, în care pluteau sloiuri de gheață, și în care erau ținuți până înghețau, mai precis, până inima lor înceta să mai bată.

La *Buchenwald* țipau, urlau cu o intensitate gregară *Häftling*-ii din baraca nr. 46 – legați cu lanțuri de scaunele lor – în momentul în care, cutiile fixate cu cauciucuri pe pulpele lor, între coapse, erau deschise de către un *Kapo* și miile de păduchi infectați cu tifos exantematic le năpădeau trupurile.

La *Birkenau* țipau, urlau cu o intensitate gregară deținutele cărora, după injecția de sterilizare, li se scoteau ovarele fără anestezie, bărbații supuși iradierii pentru a fi castrați, perechile de gemeni forțați cu brutalitate să se împerecheze.

La *Ravensbrück* țipau, urlau cu o intensitate gregară deținutele cărora li se extrăgeau fragmente de oase în scopul transplantării; erau

aduse direct de la lucru, erau legate strâns de masa de operație și intervenția chirurgicală începea fără să li se scoată măcar saboții. La *Dachau*, la *Buchenwald*, la *Auschwitz*, la *Ravensbrück*... medicii SS-ști făceau *Experimente an lebendigen Menschen*, experiențe pe oameni vii, iar victimele țipau, urlau cu o intensitate gregară...

Se experimenta rezistența organismului uman la joasă presiune, la frig, la otrăvuri, la gloanțe trase din diferite unghiuri, în diferite puncte ale corpului. Se făceau experiențe cu tifos exantematic, cu hormoni sexuali, cu friguri palustre, cu febră tifoidă, cu holeră, cu tuberculoză, cu difterie.

Se experimentau sterilizarea femeilor, castrarea bărbaților, înmulțirea gemenilor.

Se practica transplantarea oaselor, infectarea rănilor deschise cu bacili de gangrenă gazoasă și tetanos, provocarea de arsuri cu fosfor.

Începutul experiențelor *an lebendigen Menschen* a fost timid. Doctorul Rascher, unul dintre inițiatori, adresându-se, la 15 Mai 1941, *Reichsführerului* SS Himler și explicând „lipsa de material uman” întrucât „aceste experiențe sunt foarte primejdioase și nimeni nu li se supune de bunăvoie”, nu îndrăznește să ceară decât 2 – 3 oameni. „Aceste experiențe, în cursul cărora persoanele... ar putea, bineînțeles să moară – preciza, în continuare, Rascher – urmează să fie efectuate cu colaborarea mea”. În numai 7 zile a sosit aprobarea lui Himmler:

„... deținuții vor fi puși la dispoziția dvs. cu plăcere...”

Asta a fost la început. Ulterior, Himmler nu aproba decât genul de experiențe, iar deținuții erau puși la dispoziția medicilor cu zecile, cu sutele, cu miile, de comandanții lagărelor. Țipetele și urletele gregare ale victimelor făceau să încremenească întreg lagărul. Și această încremenire speria sau, în orice caz, deranja pe medicii SS-ști, ea se putea transforma într-un „gest colectiv necontrolat”.

Nu întâmplător, doctorul Rascher îi scrie „mult stimatului său *Reichsführer*” și-i cere să-i permită continuarea experiențelor de la *Dachau*, de congelare a oamenilor vii, la *Auschwitz*. Medicul SS-ist argumentează cu nostalgie că „dintre toate centrele de experiențe asemănătoare, *Auschwitz*-ul este mai convenabil decât *Dachau*-ul în

toate privințele”. În primul rând, pentru că acolo, adică la *Auschwitz*, este mai frig, iar datorită dimensiunilor sale, țipetele muribunzilor pot fi mult atenuate, dacă nu chiar absorbite de spațiile incomparabil mai mari, căci, recunoaște Rascher, „... persoanele pe care se fac experiențele *brüllen*, urlă când îngheață”.

Medici și profesori universitari ai celui de-al III-lea *Reich* efectuau *Experimente an lebendigen Menschen*, experiențele pe oameni vii fără să le tremure mâna. Nici conștiința. Ei s-au complăcut în a considera că deținuții din lagărele de concentrare nu sunt oameni, ci suboameni, un fel de animale, niște ființe lipsite de orice valoare.

Doctorul Kurt Heissmeyer a declarat la proces: „*Era limpede pentru mine că utilizarea pe oameni a culturii de bacili pe care o aveam la dispoziție nu ar fi putut fi justificată din cauza unor consecințe probabile.*”

Am fost de părere ca, în lagărul de concentrare, pot justifica o asemenea activitate, deoarece, potrivit atitudinii mele de atunci, național-socialistă, și eu vedeam în deținuții lagărului de concentrare oameni de categoria a doua.

Pe atunci, punctul meu de vedere era că deținuții din lagărul de concentrare nu aveau valoare ca oameni”.

Călăuziți de astfel de concepții, medici și profesori universitari naziști chinuiau și asasinau deținuții cu sânge rece, cu brutalitate, cu o cruzime incredibilă.

Doctorului Heissmeyer, „preocupat” de combaterea tuberculozei, i s-a trimis de la *Birkenau*, la 27 Noiembrie 1944, un lot de 20 copii între 5 și 12 ani. Copii au sosit în *KZ Neuengamme* complet sănătoși. Erau copii frumoși, normali, deștepți, aveau să declare martorii la proces. Au început imediat și experiențele. Copiilor li s-au făcut mici incizii sub braț și pe piept, prin care le-au fost introduși bacili de tuberculoză. Înainte de sfârșitul războiului, pentru a înlătura urmele experiențelor, toți cei 20 de copii au fost spânzurați. Profesorul SS-ist Karl Gebhardt a condus experiențe vizând vindecarea arsurilor prin gaze, arsuri ce apar după rănirea cu arme de foc.

Pentru a se crea „condiții existente pe front”, asupra *Häftling*-ilor selecționați drept cobai se trăgea cu arme de foc din cele

mai diverse unghiuri, în cele mai diferite părți ale corpului. Echipa profesorului Gebhardt se ocupa și de vindecarea fracturilor care erau provocate artificial.

Deținute absolut sănătoase erau introduse în cabinet și așezate pe masa de operație. Cu un ciocan li se spărgeau gambele ori li se rupeau brațele. Erau preferate fete foarte tinere, liceene ori studente.

Multor deținuți li se scoteau diferite oase pentru a fi transplantate unor răniți pe front. După scoaterea oaselor necesare, *Häftling*-ii erau uciși.

Deosebit de revelatoare pentru atestarea *die Experimente an lebenden Menschen*, a experiențelor pe oameni vii, sunt mărturiile și recunoașterile din cadrul proceselor intentate după eliberare.

Procurorul: Baumkötter, vă este cunoscut în ce constau experiențele cu flegmoane?

Baumkötter: ... Se făceau incizii pe coapsele deținuților destinați pentru aceasta, iar inciziile se umpleau cu cârpe vechi și paie murdare.

Aceasta provoca septicemia urmărită, în urma căreia au murit mulți oameni.

Procurorul: S-au făcut experiențe cu cianură de potasiu?

Baumkötter: Da! Aceasta s-a întâmplat la sfârșitul anului 1944 sau la începutul anului 1945, când, în lagăr, a venit inspectorul sanitar al lagărelor de concentrare, *Standartenführer*ul SS Nolling. Încă înainte de aceasta, un deținut fusese ales pentru o experiență specială. A trebuit să-l conduc pe inspectorul sanitar la crematoriu. Pe drum, Nolling a scos din tabacheră o mică fiola de 1 cm, fiola a fost introdusă în gura deținutului respectiv și acesta a trebuit s-o sfărâme între dinți.

Procurorul: După cât timp a intervenit moartea?

Baumkötter: Am constatat că moartea intervenise după numai 15 secunde.

În privința experiențelor cu hormoni sexuali, La Nürnberg a avut loc următorul dialog:

M. Dubost: Întotdeauna mortale? Fiecare experiență trebuie, deci, asimilată cu un asasinat.

Balachowsky: În blocul 50 am văzut fotografii ale unor arsuri

fosforice făcute în blocul 46. Nu trebuie să fii specialist ca să-ți dai seama ce aveau de suferit acești oameni, a căror carne a fost arsă până la os. După 3 luni, când experiențele au luat sfârșit, toți supraviețuitorii au fost lichidați.

Întrebare:

La ce se referă, mai precis ce anume vrea să spună, ori să ascundă atât de frecvent folositul cuvânt *Sonderbehandlung*?

Răspuns:

SS-iștii asasinau fără rețineri. Nici în alegerea metodelor nu aveau niciun fel de scrupule. Ucideau fără să obosească, fără să le pese de urmări. Nu se temeau de nimeni și de nimic. Totuși, când se refereau la activitatea lor de asasini deveneau pedanți, își alegeau cuvintele, se dădeau în vânt după eufemisme.

Ei nu pomeneau niciodată despre *deportări*, ci vorbeau discret, pedant, despre „*mutări*”, „*strămutări*”, „*evacuări*” și rar de tot despre „*expulzări spre Răsărit*”.

Exterminarea în masă a evreilor începuse să funcționeze pe bandă rulantă, în adevărate fabrici ale morții. Numai la Birkenau-Auschwitz, în cele patru clădiri uriașe care îngemănau fiecare câte o hala uriașă (în care puteau fi înghesuiți 2000 de oameni pentru a fi gazați) cu câte 15 cuptoare (zidite la etajul superior) transformau în fum și cenușă 12.000 de oameni în 24 de ore.

La 6 Iunie, când eu, întreaga mea familie am sosit la Auschwitz, toate cele 4 crematorii funcționau zi și noapte.

Naziștii continuau să nu pomenească despre „*exterminări și lichidări*”, ci vorbeau discret, pedant despre „*acțiuni speciale*”, despre „*tratament special*”, despre „*cazare specială*”. Din intenția lor de a lichida până la unul evreii din Europa, naziștii n-au făcut niciodată un secret. Totuși, ei ocoleau expresia „*exterminarea totală a evreilor*” și vorbeau eufemistic despre „*soluția finală*”, despre „*rezolvarea definitivă a problemei evreiești*”.

S-a acordat *Gesonderte Unterbringung*, cazare specială la 21 ianuarie 1943 unui număr de 1 582 de persoane, dintre care 602

bărbați și 980 de femei și copii; la 24 ianuarie 1943 unui număr de 1 801 persoane, dintre care 623 bărbați și 1 178 de femei și copii; la 27 ianuarie 1943 unui număr de 709 persoane, dintre care 197 bărbați și 512 de femei și copii.

Gesonderte Unterbringung, cazare specială s-a acordat bărbaților datorită slăbiciunii fizice, iar femeilor în majoritate deoarece au fost cu copii.

Am stat aproape 4 luni în lagărul „E” Birkenau și am urmărit zilnic convoaiele ce se îndreptau spre camerele de gazare spre a li se aplică *Sonderbehandlung*, tratament special ori *Gesonderte Unterbringung*, cazare specială. Aproape 4 luni am urmărit zi și noapte cum izbucnea fumul pe coșul crematoriilor după fiecare convoi. Firele de cenușă fină spulberate de vânt mi-au pătruns în ochi, în urechi, în gură. Și, totuși, și acum, după 63 de ani nu pot să nu mă cutremur amintindu-mi cinismul, sadismul cu care SS-iștii au fost în stare într-o corespondență oficială să scrie limpede, fără echivoc drept motiv al exterminării prin gazare a mii de femei: „*deoarece au fost cu copii*”. Da, și mamei mele i s-a aplicat *Sonderbehandlung*, exterminare prin gazare, *deoarece a fost cu trei copii lângă ea – frații mei mai mici*.

Dintre toate eufemismele cel mai frecvent întrebuințat a fost *Sonderbehand lung (ZB)*, tratament special. „Pentru a se înlătura orice posibilitate de înțelegere greșită”, încă la 20 Septembrie 1939, Reinhardt Heydrich, într-o circulară adresată „tuturor oficiilor de conducere și oficiilor poliției de stat” preciza următoarele la punctul 4: „... se va face deosebire între cei ce pot fi lichidați pe calea obișnuită de până acum și aceia care trebuie supuși unui *Sonderbehandlung*, unui tratament special. În cazul din urmă este vorba de asemenea stări de fapt care – datorită caracterului lor reprobabil, pericolozității lor sau efectului lor propagandistic – se cuvin a fi înlăturate printr-o procedură brutală, anume prin execuție, fără a se ține seama de persoană”.

Într-un ordin circular al lui Heinrich Himmler din 20 Februarie 1942, la punctul 5 se preciza: „Die *Sonderbehandlung*, *tratamentul special se efectuează prin ștreang...*”

Când naziștii trec la exterminarea în masă a evreimii și, îndeosebi, după ce pun la punct exterminarea prin gazare, lichidarea

unor transporturi întregi de evrei ori nimicirea unor mari mase la fața locului, acțiunea era invariabil denumită prin expresia *Sonderbehandlung*, tratament special. În raportul „asupra evenimentelor din U.R.S.S. nr. 124” din 25 Octombrie 1941 la pagina 6 se arăta: „Din cauza extremei primejdii de epidemii, la 8 Octombrie 1941 a început lichidarea până la ultimul om a evreilor aflați în ghetoul de la Vitebsk. Numărul evreilor care vor fi supuși *Sonderbehandlung*, tratament special, este de circa 3.000”.

La 1 Mai 1942 guvernatorul și *Gauleiter*-ul de atunci al districtului Wartheland, Arthur Greiser, raporta lui Himmler: „Acțiunea de *Sonderbehandlung*, tratament special a 100.000 de evrei din teritoriul districtului meu, aprobată de dv., va putea fi încheiată în următoarele 2 – 3 luni”.

La *Birkenau-Auschwitz*, *Sonderbehandlung*, tratament special – indiferent că se referea la un deținut, la o baracă ori la un întreg transport – echivala cu: lichidare prin gazare.

O. Kraus și E. Kulka își amintesc: „Când blocul nr. 7 se umplea de bolnavi – și aceasta se întâmpla o dată la 2-3 săptămâni, iar uneori în fiecare săptămână – venea ordinul de alcătuire a așa-zisului transport pentru *Sonderbehandlung*, tratament special”.

SS-istul însărcinat cu supravegherea infirmeriei (*Sanitätsdienstgehilfe* = S.D.G.), sau uneori chiar medicul SS stabilea numărul celor cărora urma să li se aplice tratamentul special. Deținuții cu funcții din infirmerie erau obligați să livreze într-un termen scurt numărul respectiv de bolnavi.

Uneori expresia *Sonderbehandlung*, tratament special era înlocuită cu una și mai cinică: *Gesonderte Unterbringung*, cazare specială. Din înseși documentele oficiale naziste reiese că și prima și a doua expresie semnificau același lucru: asfixiere în modernele camere de gazare ale *Birkenau*-ului.

Întrebare:

În lagărele prin care ați fost, ați întâlnit și oameni aparținând altor naționalități?

Răspuns:

Dintre toate lagărele de concentrare naziste, cel mai cumplit a fost *KZ Birkenau*. Din zecile de lagăre aparținând de *Birkenau*, în 1944, iadul l-a reprezentat lagărul E, supranumit *Zigeunerlager*, lagărul pentru țigani.

Din cei peste 200.000 de țigani care au căzut victimă nazismului, 22 696 au fost duși la *Birkenau-Auschwitz*, în lagărul E, de unde și denumirea: *Zigeunerlager*.

În 1944, când evreii deportați din Ungaria au ajuns în lagărul E, supranumit *Zigeunerlager*, mai erau în viață doar câteva mii de țigani.

Noi, cei deportați din nordul Transilvaniei anexate de horthysti, am fost înghesuiți în barăcile din stânga aleii care despărțea lagărul în două și de-a lungul căreia se înșiruiau barăcile. Rromii – în cele aflate de partea cealaltă.

Ei locuiau împreună cu familiile și stăpâneau și aleea. Nouă ne era teamă să ieșim de pe platourile dintre barăci. Abia sosiți, încă nu ne dezmeticisem în ce lume am fost aruncați. Iar pe atunci, la începutul acelei veri, toți *Blockälteste* și *Vertreter*-ii, șefi și dumnezei atotputernici peste barăcile noastre, erau rromi. Nu rromi oarecare, ci selecționați dintre cei mai sadici, mai duri.

Într-o noapte cu cer înstelat din mijlocul acelei veri fierbinți a lui 1944 s-a ordonat *Blocksperre*, închiderea barăcilor. Era la ora 22. Apoi, până în zori, lagărul a fost zguduit de uruitul dubelor și lătratul câinilor-lup, de țipetele SS-iștilor și urletele rromilor, de răcnetele și blestemele lor.

În noaptea aceea interminabilă, cu cerul înstelat, au fost gazați și arși, până la unul, toți rromii care mai erau în viață în lagărul E din *Birkenau-Auschwitz*. Au fost arși de-a valma copii născuți în lagăr și tinere țigănci care mai visau să fie furate de flăcăi și purtate pe armăsari iuți ca fulgerul prin pădurile

Bavariei, pe cărări ascunse, numai de ei știute; au fost arși toți:

Blockälteste-rii și *Vertreter*-ii, șefii și dumnezeii atotputernici ai barăcilor noastre, împreună cu țigănci care ghiceau în ghioc, ori în bobi și cărți, prezicând până în ultima clipă că vor mai apuca să-și refacă șatra, ori caravana, că vor mai sălta salbele pe sâni fetelor lor

dezlănțuite în dansuri îndrăcite pentru toate nunțile nenuntite și pentru toți copii nebotezați din clipa în care în câmpiile Saxoniei, în satele Turingiei, la marginea orașelor Belgiei sau pe drumurile asfaltate ale Olandei, căruțele, caravanele și casele lor au fost înconjurate de mașini și SS-iști cu automatele gata să tragă, iar ei au fost aruncați în camioane și deportați.

Da, în noaptea aceea, urmașii faimoșilor rromi care au făcut contrabandă cu mătăsuri de Lyon, ai celor care secole de-a rândul au desfătat cu cântecele și jocurile lor castelanii din Valea Rinului, oameni ce nu puteau trăi fără să se știe liberi, să străbată satele și orașele, drumurile, munții și câmpiile când și cum vor, să iubească și să-și facă dreptate după legile și datinile lor, având martori doar luna și stelele, au fost duși toți, până la unul, direct în camerele de gazare.

În zori ne-am îmbulzit la marginea platourilor dintre barăci – pe aleea din mijlocul lagărului încă tot nu îndrăzneam să pășim – și am privit spre barăcile înșiruite de-a lungul celeilalte laturi a aleii. Acolo, nicio mișcare.

Un pustiu înspăimântător. Barăcile, cu ușile lor mari, date în lături, păreau uriașe morminte goale, profanate. Sus, cerul nu se vedea din cauza unui strat dens de fum negru-vânăt, înecăcios. Din când în când, stratul acela gros de fum era săgetat de uriașe limbi de foc și de scânteii ce izbucneau pe coșul crematoriului și care se ciocneau și dispăreau ca stelele căzătoare.

În noaptea aceea, nimeni nu auzise niciun șuierat de locomotivă, nici uruit de roți. Dar rromii nu mai erau. În partea de lagăr locuită până atunci de ei nu mai exista nicio mișcare. Doar stratul dens de fum negru-vânăt, înecăcios se lasă tot mai jos peste barăcile pustii, cu ușile larg deschise, ca niște uriașe morminte golite, profanate...

În lagărul *E* nu mai existau rromi. Nu a mai rămas în viață nici măcar unul singur. Dar lagărului *E* i s-a zis în continuare *Zigeunerlager*, lagăr pentru țigani.

Anul acesta, în fostul lagăr *E*, se ridică o statuie pentru cinstirea și păstrarea memoriei rromilor care au pierit la Birkenau-Auschwitz, în Holocaust.

Întrebare:

Care pot fi motivele și scopul acțiunilor de contestare a însăși existenței camerelor de gazare?

Răspuns:

Deceniile se scurg implacabil și, odată cu ele, inevitabil, numărul supraviețuitorilor Marii Tragedii fără asemănare numită Holocaust scade mereu apropiindu-se de sfârșit.

În același timp, oricât este de dureros, trebuie să recunoaștem că numărul negaționiștilor – pe alocuri – crește, iar unii dintre ei devin chiar mai agresivi.

Repetă la infinit aceleași idei, fac mereu aceleași afirmații, emit teze lipsite de orice temei, fără nicio argumentare cât de cât credibilă, născocesc „stări de fapt” de-a dreptul absurde. Fără îndoială, una din cele mai intens propagate teze – susținută cu încăpățănare de către toți negaționiștii – se referă la „inexistența camerelor de gazare”.

Într-un capitol distinct, cunoscutul negaționist Jürgen Graf în cartea sa „Holocaust” tradusă, apărută și difuzată în România cu 5 ani în urmă, într-o formă prescurtată, se zbate să convingă că a descoperit „Călcâiul lui Ahile” al tezei existenței camerelor de gazare afirmând că nimeni până acum nu a fost în stare să prezinte „nici cea mai mică imagine a acestor camere de gazare!”

După ce înșiră un număr de titluri de autori cunoscuți, el conchide: *„După ce am aprofundat cărțile menționate, chiar dacă vom mai citi încă zece, douăzeci, cincizeci sau o sută de alte opere monumentale despre Holocaust, nu vom găsi nicăieri o descriere tehnică a camerelor de gazare”.*

Afirmațiile de mai sus ale lui Jürgen Graf sunt simple minciuni, la fel ca toate constatările negaționiștilor declarate bombastic și arogant, dar care n-au nimic comun cu realitatea, cu adevărul. Sunt zeci, sute, mii de scrieri dedicate acestui subiect. Pe baza lor se poate înfățișa cu exactitate, întregul drum de străbătut, de la primele dube încărcate cu ființe nevinovate care în drum spre groapa ori șanțul săpat erau ucise cu gazul de la eșapament introdus printr-o banală țevă în mașină, până la ultramodernele camere de gazare de la

Birkenau-Auschwitz. Începutul a fost apreciat repede ca primitiv.

Metoda avea fel de fel de inconveniente. Șoferii, cât erau ei de SS-iști, auzind cum se zbat victimele în spatele lor, nu reușeau să apese în mod constant pe accelerator. Și asupra psihicului echipelor de SS-iști, care așteptau momentul aruncării victimelor în gropi comune, țipetele și zvârcolirile celor asfixiați aveau efecte nedorite.

Semnificativ în acest sens este raportul înaintat de SS *Untesturmführer*ul Becker superiorilor săi la 16 Mai 1942:

Otrăvirea cu gaze nu se făcea întotdeauna în modul convenit. Pentru a termina cât mai repede operația, șoferii apăsau pe accelerator până la refuz: din această cauză, persoanele executate mor înăbușite, în loc să adoarmă, așa cum prevăd instrucțiunile. Indicațiile date de mine au avut drept rezultat că, printr-o corectă fixare a pedalei, moartea survine mai repede, iar deținuții adorm liniștit. Nu s-au mai observat fețe schimonosite și excremente, așa cum se observa înainte. [...] Pentru a feri oamenii de aceste consecințe dăunătoare, aș ruga să se dea indicațiile corespunzătoare.

Prima încercare de a se trece la modernizare avut loc la *Treblinka*. Aici au început să se construiască camere de gazare prevăzute cu țevi pentru captarea gazelor de evacuare provenite de la motoare de mașini de transport ori tancuri vechi. Când, în vara lui 1942, Rudolf Höss, comandantul lagărului *Birkenau-Auschwitz*, a fost trimis să studieze la *Treblinka* modul de exterminare prin gazare, a rămas profund dezamăgit de primitivismul metodei ce i s-a prezentat. După cum el însuși a mărturisit, înainte de a fi spânzurat, camerele erau mici, motoarele se defectau frecvent, planul nu se îndeplinea, ritmul era lent. În 6 luni abia 80.000 de persoane!

Întors acasă, la *Birkenau-Auschwitz*, s-a pus pe treabă. Ajutat de specialiști – doctori, chimiști, constructori, toți ucigași de profesie – a construit camere de gazare de înaltă capacitate. „*El* (comandantul de la *Treblinka* – nu) a declarat Höss – *folosea în camerele de gazare gaz monoxid, dar mie nu mi s-au părut destul de eficiente metodele sale. Așa că atunci când am construit edificiul de exterminare de la Auschwitz-Birkenau, am recurs la Zyklon B, un acid cianhidric cristalizat, pe care îl introduceam în camera morții printr-un mic*

orificiu. În funcție de condițiile climaterice, oamenii mureau în 3 până la 15 minute. Știam că sunt morți de îndată ce nu mai auzeam țipete. De regulă lăsam să mai treacă vreo jumătate de oră până să deschidem ușile și să îndepărtăm cadavrele. Leșurile odată scoase afară, detașamentele noastre speciale le luau inelele de pe degete și aurul dentar din gură. Eine andere Verbesserung, o altă perfecționare, în comparație cu Treblinka a fost înfăptuită prin construirea camerelor de gazare care puteau cuprinde deodată 2000 de oameni, pe când cele 10 camere de gazare de la Treblinka nu puteau cuprinde decât 200 de oameni”.

Este de-a dreptul ridicol să susții că nu există nicio dovadă, un document, o descriere a camerelor de gazare care să ne permită să ne imaginăm cum arătau acestea și ce se întâmpla în interior.

În arhiva Muzeului de la *Auschwitz*, oricare vizitator poate vedea până și schemele proiectelor de edificare a fiecărei clădiri din cele 4 crematorii, inclusiv semnătura proiectanților. Există și corespondența dintre comandantul lagărului *Auschwitz* și directorul întreprinderii constructoare.

După ce negaționiștii au constatat că a nega pur și simplu **existența fizică** a crematoriilor și a camerelor de gazare nu numai că nu convinge dar aproape nici nu mai este băgată în seamă, au început să spună același lucru folosind alte cuvinte.

Simulând că nu vor altceva decât adevărul, ei pun aceeași întrebare folosind alte cuvinte, încercând să pară și mai preocupați de aflarea adevărului.

Cum se poate că nu există niciun document, nicio schiță, nicio imagine – întreabă ei fără să le tremure glasul – care să ne sugereze cum arăta interiorul unei camere de gazare, ce instalații existau, cum funcționau?

Ce și cum se întâmpla acolo, că intrau în loturi de până la 2000 de oameni îmbrăcați în hainele cu care au călătorit, unii chiar și cu câteva mici bagaje – cele mai multe familii erau alcătuite din câte 3 și chiar 4 generații – și în mai puțin de oră erau transformați în fum și cenușă?

Aș putea să răspund folosindu-mă de descrierea cea mai autorizată, adică de mărturia lui Rudolf Höss, comandantul lagărului

care s-a ocupat de construirea întregului complex de exterminare în masă prin gazare și ardere de la *Birkenau*, a asigurat buna funcționare a tuturor instalațiilor, a comandat și supravegheat întregul proces de la debarcarea deportaților (în procent de peste 90% evrei) din vagoane și până la transformarea, din prima zi a sosirii – a marii lor majorități – în fum și cenușă.

Nu-l citez pe Rudolf Höss, deoarece părerea lui Jürgen Graf și aproape a tuturor negaționiștilor este că toate recunoașterile crimelor săvârșite de către căpeteniile naziste la Nürnberg au fost **smulse** prin tortură.

Voi reda cât se poate de concis descrierea camerelor de gazare și procedeul folosit în primăvara și vara lui 1944, făcută de doctorul Nyiszli Miklós (deportat din Oradea cu întreaga familie), în cartea pe care a publicat-o la mai puțin de un an de la întoarcerea acasă: *„Am fost medic autopsier al doctorului Mengele în crematoriul de la Auschwitz”*. El a rămas la *Birkenau-Auschwitz* până la 18 Ianuarie 1945 când a fost evacuat întregul lagăr. În tot acest timp, el a stat împreună cu cei din **Sonderkommando** în clădirea unui crematoriu și avea bilet de liberă trecere la toate cele patru crematorii.

Cartea la care mă refer a fost acceptată ca probă de către Tribunalul de la Nürnberg. Iată, în rezumat, capitolul consacrat camerelor de gazare.

Prima selecționare, făcută pe rampa de sosire, imediat după coborârea din vagoane, durează puțin. Coloanele din stânga, alcătuite, de fiecare dată din mame și copii până la 14 ani, bătrâni și bolnavi sunt dirijate direct spre unul dintre cele patru crematorii. Porțile se deschid și circa 2000 – din aproximativ 3.000 câți sosesc, de regulă, cu o garnitură de 50 de vagoane – intră în incinta crematoriului.

Ajunsă în fața clădirii, coloana coboară 10 – 15 trepte de beton spre o imensă hală de la subsol. Deasupra ușii o tablă anunța – în limbile germană, franceză, greacă și maghiară: **„Baie și dezinfecție”**. **În mijlocul halei, la distanțe egale, se înșiruie stâlpi de beton. În jurul lor și al pereților laterali bănci de lemn, deasupra cuiere.**

Cele ce urmează de aici încolo nu știe nimeni pe lume, pentru că cei ce știu și ar putea povesti prin ce au trecut după ce au parcurs

drumul morții, adică trei sute de metri de la rampă până aici, nu se mai întorc niciodată printre cei vii. Așadar, coloana din stânga merge de-a dreptul la crematoriu, și nu într-un lagăr special pentru bătrâni, bolnavi și copii, unde deținuții incapabili de muncă poartă de grijă celor mici, așa cum le spun santinelele SS oamenilor îngrijorați ce se înșiră în coloana din dreapta.

Deportații pășesc încet, osteniți. Copiii, somnoroși, se agață de hainele mamelor lor. Sugarii în fașă sunt purtați în brațe. Însoțitorii SS-iști rămân în afara porții. Conform avizului de la intrare, accesul străinilor, chiar și al SS-iștilor din exterior, este interzis!

Lotul este introdus într-o sală lungă de vreo douăzeci de metri, spoită în alb și puternic iluminată. Pe mijlocul ei se înalță un șir de stâlpi de beton.

În jurul stâlpilor și de-a lungul pereților laterali se află bănci de lemn.

Deasupra băncilor, cuiere și deasupra fiecărui cuier, un număr. Afișe scrise în diferite limbi anunță că fiecare ins să-și așeze hainele și încălțăminte, legate laolaltă, pe câte un cuier și să țină minte numărul respectiv, ca la întoarcerea de la baie să nu se producă învâlmășeală inutilă.

În sală se află 2000 de oameni: bărbați, femei, copii. Apar soldații SS.

Răsună ordinul: „Toată lumea se dezbracă! Timpul e limitat; zece minute!”

Bătrânii, bunicii, soțiile, soții, copiii stau încremeniți. Femei, fete pudice schimbă priviri nedumerite, întrebându-se: oare au înțeles bine?

În zece minute, toată lumea e în pielea goală. Hainele, încălțăminte, legate cu șireturile ei, sunt atârinate pe cuiere, și fiecare om caută să memoreze numărul cuierului respectiv... SS-iștii își fac drum prin mulțimea înghesuită pentru a ajunge la ușa de lemn de stejar cu două aripi, din fundul sălii. Ușa se deschide. Oamenii goi se îmbulzesc în sala următoare, de asemenea bine luminată. Pe mijlocul ei, la depărtare de câte treizeci de metri, se înalță de la pardoseala de beton până la plafon patru stâlpi. Nu sunt stâlpi de susținere, ci

burlane sau tuburi pătrate din tablă, perforate de jur-împrejur ca niște grătare. Toată lumea a intrat în sală. Răsuna ordinul: „SS-iștii și *Sonderkommando*-ul părăsesc încăperea!” Aceștia ies și-și controlează efectivul. Ușile se închid.

Lumina se stinge din exterior.

În aceasta clipă afară se aude huruitul unui motor de automobil.

Sosește un autoturism cu crucea roșie, din care coboară un ofițer SS și un *SDG Sanitätsdienstgefreiter*, caporal sanitar. Acesta din urmă ține în mână patru cutii de tablă, vopsite în verde.

Cei doi intră pe peluză, unde, la depărtare de câte treizeci de metri, ies din pământ niște coșuri de aerisire joase, construite din beton. Se duc la primul coș. Își fixează măștile de gaze. Scot placa de beton cu care este acoperit coșul.

Lovesc capacul patent al unei cutii verzi și toarnă conținutul ei – niște granule liliachii de mărimea unui bob de fasole – în gura coșului.

Granulele astfel introduse cad în tuburile de tabla perforată din încăperea de la subsol, unde sunt prinse fără posibilitate de împrăștiere. Este **Zyklon B sau clor** sub formă de granule, care, de îndată ce vin în contact cu aerul, produc gaze. Gazele ies prin perforațiile tuburilor și în câteva clipe inundă încăperea plină de oameni. Astfel, în cinci minute, este lichidat un transport.

Instalațiile moderne de ventilare evacuează repede gazele din sală, dar mai rămân cantități mici în spațiile dintre cadavre și inspirarea, chiar după câteva ore, a acestor resturi de gaze provoacă o tuse sufocantă. De aceea, echipa din *Sonderkommando* care intră cu furtunurile de apă poartă măști de gaze. Sala este din nou puternic luminată, dezvăluind un tablou îngrozitor.

Cadavrele nu zac uniform pe pardoseală, ci se înalță într-un morman de forma unui turn înalt de câțiva metri. Aceasta pentru că gazele ucigătoare emanate de granulele aruncate în tuburile perforate infestază aerul începând de jos și saturează treptat atmosfera întregii săli. Victimele nenorocite sunt silite să se calce în picioare, căutând să se cațere peste mormanul de trupuri vii, întrucât cu cât sunt mai sus, cu atât mai târziu inspiră gazele asfixiante.

Ce luptă cumplită pentru viață pe care și-o prelungesc cu cel

mult unul sau două minute! Dacă ar fi putut gândi, și-ar fi dat seama că zadarnic își calcă în picioare părinții, soțiile, copiii. Dar aici nimeni nu mai poate raționa! Acțiunile lor sunt reflexe ale instinctului de conservare. Am observat că la baza turnului de cadavre se află sugarii, copii, femeile și bătrânii, iar în vârf inșii mai viguroși.

Cadavrele sunt încolăcite de-a valma, șiroaie de sânge se preling din nas și din gură. Trupurile sângerează de asemenea, pentru că în lupta cu moartea s-au zgâriat unii pe alții. Capetele sunt tumefiate și învinețite, figurile, atât de deformate, încât sunt de nerecunoscut.

Totuși, cei din *Sonderkommando* identifică uneori printre morți pe membrii familiei lor... Groaza unei asemenea întâlniri mă înspăimântă și pe mine!

Deși n-am nicio misiune, am coborât printre cadavre. Mă simt dator față de omenire ca în cazul când, printr-o minune, soarta va face să scap viu de aici – ceea ce cu mintea limpede nu pot spera – să pot relata observațiile unui martor ocular.

Un grup de oameni din *Sonderkommando*, încălțați cu cizme de cauciuc înalte, înconjoară mormanul de cadavre și-l inundă cu jeturi puternice de apă, pentru a spăla cadavrele de fecalele ce se evacuează în mod normal în cazul morții prin sufocare, adică prin gaze asfixiante.

După această „baie” a cadavrelor – câtă sfâșiere, câtă detașare cere această muncă din partea *Sonderkommando*-ului! – urmează demolarea mormanului de cadavre. Grea sarcină, încheieturile mâinilor încheștate, cu pumnii strânși, trebuie prinse în niște curele și astfel cadavrele ude ce alunecă pe pardoseală sunt târate în sala alăturată. Aici funcționează patru elevatoare mari. Morții sunt încărcăți câte douăzeci – douăzeci și cinci pe o platformă. O sonerie îl anunță pe manipulant că încărcătura este completă.

Atunci elevatorul pornește și urcă în sala de incinerare, unde se deschid automat aripile unei uși mari. Acolo așteaptă echipa de remorcare. Brațele cadavrelor sunt iarăși prinse în lanțuri pentru a fi trase de-a lungul jgheabului anume construit în pardoseala de beton și depuse în fața celor cincisprezece cuptoare.

Cadavrele bătrânilor, tinerilor, copiilor zac pe beton în șiruri lungi.

Din nasul, gura și trupul lor zdrelit în urma târârii pe pardoseala curg șiroaie de sânge care se amestecă cu apa ce curge continuu din robinete montate în pardoseala de beton. Cadavrele sunt întoarse cu fața în sus. O echipa de 8 – 10 *Häftling*-i cu câte o rangă de fier în mână, descleștează maxilarele cadavrelor iar cu un clește în cealaltă, extrag, mai exact rup, punțile, coroanele, lucrările de aur existente în cavitatea bucală și le aruncă într-o găleată.

Apoi, cadavrele sunt așezate câte 3, pe niște cărucioare mobile confecționate din plăci de oțel. Ușile de fier ale cuptoarelor încinse se deschid automat, iar cărucioarele sunt împinse înăuntru. În douăzeci de minute, toate cadavrele sunt transformate în fum și cenușă și un nou lot este introdus.

Fiecare crematoriu din *Birkenau-Auschwitz* avea 15 asemenea cuptoare care puteau funcționa zi și noapte fără întrerupere.

Întrebare:

Ce era mai greu în lagărele de concentrare? Să trăiești sau să mori?

Răspuns:

În lagărele de concentrare totul era greu, dureros de greu. Și să flămânzești ani de zile, și să fii schingiuit zilnic, și să n-ai unde și cu ce te spăla, și să porți saboți în picioarele goale, pline de răni, și să nu mai știi nimic de ai tăi, și să muncești ca un sclav. Și să fii cobai pentru experiențe.

Era enorm de greu să trăiești și aproape imposibil să supraviețuiești.

Ușor era un singur lucru: să mori.

Moartea, *der Tod*, era la ea acasă.

În lagărele de concentrare totul era îngrozitor de uniform. Mereu și peste tot aceleași garduri de sârmă ghimpată, aceiași stâlpi de susținere încovoiați spre interior, aceleași turnuri de pază cu aceiași SS-iști, aceleași barăci, aceiași *Kapo*.

Block și *Lagerältester*i, aceleași comenzi, aceleași înjurături și

aceleași pedepse, aceleași mizere porții de mâncare, aceleași boli, aceleași gemete și blesteme.

Numai *der Tod*, moartea, era inimaginabil de variată. În lagărele de concentrare puteai să mori: rupt în bătăi, călcat în picioare sau izbit cu capul de zidul *Bunker*-ului. Puteai să mori aruncat în prăpastie în timp ce cărai bolovani pe o creastă, aruncat de pe zid ori de pe schelă sau aruncat peste firele de sârmă ghimpată purtătoare de curent de înaltă tensiune. Puteai să mori spânzurat de gât, de picioare ori cu mâinile răsucite și legate la spate. Puteai să mori sugrumat, ori înecat într-o baltă cu mai mulți deodată sau singur, într-o găleată cu apă. Puteai să mori schingiuit, torturat, sfâșiat de câini-lup sau îngropat de viu în pământ, până la bărbie. Puteai să mori datorită unor injecții făcute cu diferite otrăvuri în venă, direct în inimă sau în plămâni. Puteai să mori împușcat în ceafă, mitraliat, sfârtecat de grenade sau pârlolit cu aruncătoarele de flăcări. Puteai să mori zăvorât în trenurile morții, asfixiat în primitive dube sau moderne camere de gazare. Puteai să mori înghețat în căzi cu apa rece ori ținut în pielea goală iarna, afară, în zăpadă și stropit din 30 în 30 de minute cu apă. Puteai să mori ars în șanțuri, pe rug sau în crematorii.

În lagărele de concentrare, unde *der Tod*, moartea, era la ea acasă puteai să mori și de moarte naturală. Și au murit mulți, sute de mii, de moarte naturală: de foame... de sete... de epuizare... de boală... De dor. Dor de copii, de părinți, de soție, de iubită... Dor de casă... de țară... de libertate... **dor de viață... V... I... A... Ț... A!**